

De raad van de gemeente Heeze-Leende

Medewerker: M. Hendriks
Doorkiesnummer: (040) 22 41 434
Bijlagen: -2-

Datum: 26 mei 2020

Zaaknummer: 1248466/1251077

Onderwerp: Concept Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven

Geachte raad,

Bijgevoegd vindt u de concept Regionale Energiestrategie (RES) van de Metropoolregio Eindhoven. Dit is een belangrijke tussenstap in een gezamenlijk proces om te komen tot een regionale strategie over de besparing van energie, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de opwekking van duurzame elektriciteit. De concept-RES is opgesteld in samenwerking met de 21 regiogemeenten, provincie Noord-Brabant, de Waterschappen De Dommel en Aa en Maas en netbeheerder Enexis, in afstemming met de diverse stakeholders. De Startnotitie, in februari 2019 voorgelegd aan alle gemeenteraden, beschrijft het proces dat wordt gevolgd om te komen tot een Regionale Energiestrategie 1.0. Zoals in de Startnotitie voor de RES is beschreven, wordt de RES 1.0 vastgesteld door de raden en de concept-RES door de colleges. De concept-RES wordt ook aangeboden aan GS en aan het DB van beide Waterschappen.

Eerder bent u geïnformeerd over de voortgang door diverse raadsinformatiebrieven afkomstig van de stuurgroep RES. Velen van u hebben één of meer (sub)regionale raadsledenbijeenkomsten over de RES bijgewoond. De brede bijeenkomst voor raadsleden en inwoners die op 11 maart was gepland is vanwege de corona-maatregelen komen te vervallen en is vervangen door twee Webinars voor raadsleden en inwoners op respectievelijk 3 en 4 juni.

Voorzien was dat in de periode april/mei 2020 de college's 'het 'lokale gesprek' zouden voeren met de gemeenteraden over de concept-RES. Door de corona-maatregelen was onmogelijk om dit zorgvuldig te kunnen doen in de eerder genoemde periode. Om deze reden heeft de Stuurgroep RES besloten om de periode van consultatie van de raden te verlengen tot 31 augustus 2020.

Consultatie

Als college horen we graag uw reactie op de concept-RES. Voordat u verder leest, verzoeken wij u eerst de videoboodschap van wethouder Bosman te bekijken door te klikken op de volgende link: [videoboodschap wethouder Bosmans](#).

In onderstaande tabellen zijn de hoofdpunten uit de concept-RES weergegeven. Deze zijn verdeeld per hoofdstuk en daaronder voorzien van het conceptstandpunt van het college.

1. Samen de energie ambitie realiseren

- a. In de concept-RES schetst de Metropoolregio Eindhoven de eerste contouren van de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en warmte. Deze concept RES is daarom vooral een belangrijke stap naar de RES 1.0 die op 1 juli 2021 gereed moet zijn.

- b. De RES is een samenwerking van de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre, de waterschappen Aa en Maas en de Dommel, de provincie Noord-Brabant en Enexis Netbeheer. De gemeenten werken met elkaar samen via de subregio's De Peel, De Kempen, de A2-gemeenten en het Stedelijk Gebied Eindhoven.
- c. Inwoners, maatschappelijke partners en bedrijfsleven zijn en worden betrokken en kunnen hun inbreng leveren, op een open en transparante manier.
- d. Om de plannen vóór 2030 te realiseren worden de zoekgebieden voor grootschalige opwek van duurzame energie verankerd in het omgevingsbeleid van de betrokken overheden. Gemeenten en provincie spannen zich in om de vergunningen voor wind- en zonprojecten voor 2025 te verlenen. Deze planning sluit aan bij de afspraken in het Klimaatakkoord.
- e. Voor warmte worden de regionale afspraken vastgelegd in de Regionale Structuur Warmte (RSW). Gemeenten geven in de lokale Transitievisies Warmte (TVW), die uiterlijk in 2021 gereed moeten zijn, aan of en zo ja welke wijken er voor 2030 van het aardgas af gaan. Afspraken op het gebied van besparing leggen we vast in een energiebesparingsplan en vertalen we naar projecten en acties.

Concept standpunt college:

- Het college beaamt dat de concept-RES een schets is van de eerste contouren van een regionale strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en warmte. De inhoud van de concept-RES zit nu op een hoog abstractieniveau en vanuit de concept-RES valt de opgave voor de gemeente Heeze-Leende niet af te leiden. De RES 1.0 beschrijft uitgebreider de doelstelling. Vanuit de RES 1.0 is op te maken wat de opgave gaat zijn voor de gemeente Heeze-Leende.
- Om de plannen m.b.t. grootschalige opwek vóór 2030 te realiseren dienen er voor 2025 de benodigde vergunningen voor wind- en zonprojecten te zijn verleend. De tijd dringt. Het vaststellen van zoekgebieden dient bij voorkeur te gebeuren op basis van een advies vanuit een planMERtraject in RES 1.0. Het college twijfelt of het mogelijk is om een compleet planMERtraject te doorlopen tot aan vaststelling RES 1.0. Draagvlak van stakeholders is een belangrijk aspect in dit proces. Draagvlak maakt de kans groter dat de benodigde vergunningen tijdig zijn verleend. Een aantal zoekgebieden ligt binnen de gemeente Heeze-Leende. Voornamelijk binnen natuur. Natuur is belangrijk voor de gemeente Heeze-Leende. Het college stelt dat het voor de gemeente Heeze-Leende zeer moeilijk gaat worden om zoekgebieden vast te laten stellen waarvoor voldoende draagvlak is, maar spant zich hier wel voor in en stelt voor om ook andere opties (soorten opwekkingen en locaties, bijvoorbeeld langs bestaande infrastructuur) te bekijken en mee te nemen in RES 1.0. Ook voor de periode tot aan 2030.
- In de titel van dit hoofdstuk staat 'Samen de energieambitie realiseren'. Eerder heeft de MRE-regio ook een ambitie op het vlak van energie uitgesproken, namelijk om de eerste energieneutrale regio van Nederland te worden. Het opstellen en uitvoeren van de RES helpt om deze ambitie te realiseren. In de concept-RES staat geen koppeling met deze opgave.

2. Onze aanpak voor de (concept) RES

- a. In de komende decennia gaat een overstap plaatsvinden naar een volledig schone energievoorziening. In deze concept-RES volgen we een integrale en toekomstgerichte aanpak en maken we een doorkijk naar 2050. We willen zoveel mogelijk opties openhouden richting de

toekomst. Vanuit die langetermijnvisie kijken we terug (backcasting); wat betekent die visie op 2050 voor het nu, voor de korte termijn.

- b. De RES wordt uitgewerkt op basis van onze leidende principes: een kader van (maatschappelijke) uitgangspunten, richtinggevend afspraken en hoofdlijnen. Voor de Metropoolregio Eindhoven hebben we de volgende leidende principes benoemd:
 - 1. Een toekomstgerichte strategisch visie
 - 2. Een gezamenlijke opgave en iedereen draagt bij
 - 3. Focus op maximaal behouden van ruimtelijke kwaliteit
 - 4. De energietransitie als kans voor de regio
 - 5. Maatschappelijk draagvlak en bewustzijn staan centraal
- c. De bovenstaande leidende principes zijn gekoppeld aan een afwegingskader. De keuzes die we maken analyseren en toetsen we op vier hoofdcriteria die als handreiking vanuit het Nationaal Programma RES (NPRES) aan de regio's zijn meegegeven:
 - Kwantitatieve bijdrage aan de opgave (energieopbrengst)
 - Ruimtelijke kwaliteit (landschap, versterking van de regio, koppelkansen, milieu)
 - Energiesysteem efficiëntie (kosten, planning en ruimtebeslag netwerkinfrastructuur)
 - Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak (participatie, acceptatie).
- d. Verduurzaming van onze energievoorziening is noodzakelijk én een kans om als regio sterker te worden. De RES zetten wij daarom in als hefboom voor kwaliteitsverbetering (ruimtelijk, economisch, ecologisch en sociaal). Dit door de energietransitie te koppelen aan andere opgaven en te kijken of de energieprojecten een (deel van de) oplossing kunnen zijn. Hierdoor komen mogelijke oplossingen voor de integrale opgaven eerder in beeld. Uitgaande van de leidende principes zien wij vier ontwikkelrichtingen om tot die kwaliteitsverbetering te komen:
 - Een vitale agrarische economie
 - Een veerkrachtig natuurlijk systeem
 - Een duurzame en innovatieve economie
 - Een veerkrachtig watersysteem en klimaatadaptatie

Concept standpunt college:

- Het college onderschrijft de gekozen aanpak en de gestelde doelstellingen.
- Het college is van mening dat het streven naar kwaliteitsverbetering (koppeling met andere opgaven) zeer wenselijk is en verwacht dat in de RES 1.0 een verdere uitwerking komt te staan. De uitwerking moet inzicht geven welke (realistische) koppelkansen er mogelijk zijn op regionaal niveau.
- De concept-RES haalt aan dat de MRE de slimste regio is van de wereld. De concept-RES geeft aan dat er gebruikt moet worden gemaakt van alle kennis en innovatie die plaats vindt in de regio. De concept-RES beschrijft nog geen strategie om dit te realiseren. Het college pleit ervoor om in de RES 1.0 een apart hoofdstuk aan innovatie te wijden waarin staat hoe de beschikbare kennis en innovatie kan helpen om de doelstelling van de RES-regio MRE te behalen. Het college merkt op dat de concept RES traditioneel is ingestoken qua technieken voor opwekking door wind en zon in de periode tot en met 2030. De bestaande technieken leveren weerstand op bij stakeholders. Het inzetten van nieuwe innovatie technieken en innovatief denken bij inpassing in het landschap kan deze weerstand wegnemen. Het college is voorstander om ook gebieden aan te wijzen waar het mogelijk is om innovatieve technieken en ideeën kunnen worden uitgetest.

3. Besparing

- a. Momenteel verbruikt de Metropoolregio Eindhoven 14,25 TWh per jaar aan energie, waarvan 5,33 TWh door woningen, 3,08 TWh door utiliteitsgebouwen, 4,31 TWh door de industrie en 1,53 TWh door de landbouw.
- b. Gezien het belang van energiebesparing en omdat het niet vanzelf tot stand komt kiezen we er als Metropoolregio Eindhoven voor om besparing een prominente plaats te geven in onze RES. Door de komende jaren vol in te zetten op energiebesparing en daarmee zo snel mogelijk te beginnen, willen we voorkomen dat onze regionale opgave voor duurzame energie-opwek en de warmtetransitie nog groter wordt dan ze al is.
- c. De focus ligt op het daadwerkelijk in beweging krijgen van inwoners, instellingen en bedrijven om maximaal energieverbruik en CO₂-uitstoot te besparen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de betrokken doelgroepen en andere stakeholders. We gaan per doelgroep inzetten op het realiseren van de optimale besparing.
- d. Dit gaan we als overheden actief bevorderen met het opstellen van een regionaal energiebesparingsplan voor en samen met alle doelgroepen en stakeholders. Het energiebesparingsplan wordt voor iedere doelgroep op maat ontwikkeld. De overheid heeft daarbij een voorbeeldrol, bijvoorbeeld via het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.
- e. We gaan daarnaast de toepassing van kleinschalige opwek maximaal bevorderen als onderdeel van onze aanpak voor besparing.
- f. De aanpakken voor besparing moeten voldoen aan de volgende voorwaarden: technisch mogelijk, financieel haalbaar en maatschappelijk acceptabel.
- g. Om maximale energiebesparing en CO₂-reductie te behalen en bij voorkeur zelfs te versnellen, is een effectieve samenwerking nodig tussen overheid, partners en andere stakeholders nodig met focus op zowel korte- als lange termijn doelen.

Concept standpunt college:

- Het college onderschrijft het belang van besparing binnen de energietransitie. Besparen is stap 1 in de energietransitie. Kort gezegd alles wat wordt bespaard, hoeft niet te worden opgewekt.
- Belangrijk is om eerst te focussen op de doelgroep waar de meeste besparing is te realiseren op een snelle manier.
- De agrarische ondernemers staan onder druk om hun sector te verduurzamen op verschillende gebieden (waaronder uitstoot van stikstof). Om deze reden adviseert het college de stuurgroep RES om de besparingsopgave voor de landbouw indien mogelijk, via andere lopende processen mee te nemen, zoals het proces transitie landelijk gebied of transitie veehouderijen (koppelkansen).
- Het college steunt de aanpak om te komen tot energiebesparingsplannen in samenwerking met doelgroepen en stakeholders. Het college vraagt aandacht voor de vraag 'Hoe krijgen wij stakeholders (inwoners, bedrijven, verenigingen, instellingen etc.) zover dat zij aan de slag gaan met besparing?'. Deze vraag is niet makkelijk te beantwoorden en verschilt per stakeholder en doelgroep.

4. Duurzame opwek

- a. In de RES benoemen wij als regio de potentie voor duurzame opwek op basis van de daadwerkelijke regionale mogelijkheden. Wat kunnen wij als regio leveren aan hernieuwbare energie: wat is technisch, ruimtelijk en maatschappelijk haalbaar en wenselijk? In de concept-RES leggen we uit hoe we tot globale zoekgebieden voor de opwek van grootschalige duurzame elektriciteit zijn gekomen en wat de hoogte is van het bijbehorende bod in TWh. We volgen een integrale en toekomstgerichte aanpak en sluiten op voorhand geen opties uit.
- b. De informatie die in het proces tot nu toe is opgehaald is getoetst, samengebracht en vertaald naar de wijze waarop we energie duurzaam we gaan opwekken in onze regio. Dat doen we op de volgende manieren:
 - Via no-regret maatregelen;
 - In zoekgebieden voor grootschalige opwek;
 - Via energie-opwek ten dienste van andere opgaven en doelen.
- c. We geven een inschatting van onze bijdrage aan de landelijke doelstelling van 35 TWh en in welke zoekgebieden de projecten zouden kunnen landen. Voor de benodigde opwek aan duurzame energie beginnen we niet op nul. In de regio zijn al voor 0,7 TWh aan projecten gerealiseerd of zitten in de 'pijplijn'. Aanvullend kijken we als eerste naar het realiseren van no-regret maatregelen, zoals zon op daken van bedrijven en grote stallen. Daarnaast gaan we een deel van de potentie van de zoekgebieden (met een significante bijdrage en ten dienste van) die in deze concept-RES zijn opgenomen benutten. We verwachten dat we in totaal **2 TWh** kunnen bijdragen aan grootschalige duurzame energie-initiatieven in 2030.
- d. De zoekgebieden met de daaraan gekoppelde opwekvermogens zijn ter doorrekening aangeboden aan Enexis Netbeheer. Bezien wordt wat de impact is van de verschillende zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwek via zon en wind op de aspecten tijd, geld en ruimte.
- e. We gaan de zoekgebieden voor duurzame opwek via wind en zon in de komende periode nader onderzoeken en waarderen, onder andere via een milieueffectenonderzoek (planMER). We maken daarbij gebruik van de kennis en ervaring die is opgedaan in De Kempen. Door het uitvoeren van een milieueffectenonderzoek en het bezien van andere effecten van grootschalige opwek blijven we de gekozen lijn van een zorgvuldige afweging bewandelen.

Concept standpunt college:

- Het college betreft de gekozen aanpak om te komen tot zoekgebieden door o.a. de technische potentie te bepalen door de wettelijke beperkingen in beeld te brengen. De opgave van de energietransitie is een nieuw soort en complexe opgave. Dit vraagt om een andere aanpak, namelijk een aanpak kijkend vanuit een ruimtelijk oogpunt. Hierdoor was het mogelijk geweest om te kijken waar ontwikkelingen met betrekking tot de energietransitie wenselijk zijn. Vervolgens had de stap kunnen worden gezet om te kijken wat er nodig is om de wettelijke beperkingen op te heffen om zo tot realisatie te kunnen komen. Daarbij wel in rekening houdend met het landschap (ruimtelijk aspect) zoals is gedaan in de concept-RES. De huidige regelgeving is opgesteld in een periode dat er geen sprake was van klimaatverandering en dus ook niet van een benodigde energietransitie. De energietransitie is hard nodig om te zorgen dat de biodiversiteit in stand blijft.
- Het college, zoals eerder aangegeven, twijfelt of de uitkomst van de planMER tijdig beschikbaar is voor het nemen van een besluit over de RES 1.0. Het standpunt van het college is dat zonder advies op basis van een planMER het voor gemeente Heeze-Leende, vanwege de hoeveelheid aanwezige natuur binnen de gemeente

Heeze-Leende, niet mogelijk is om definitieve zoekgebieden aan te wijzen. Dit betekent dat de kans groot is dat het niet mogelijk is om vergunningen te verlenen voor 2025 binnen de gemeente Heeze-Leende voor grootschalige opwekking van duurzame energie.

- Het college is voorstander om grootschalige opwekking van duurzame energie door wind en zon langs bestaande infrastructuur te organiseren met dien verstande dat bestaande natuur langs infrastructuur wordt gerespecteerd. Hierbij dient te worden bepaald wat de kwaliteit van de natuur is langs bestaande infrastructuur. De bestaande infrastructuur heeft een impact op de aanliggende natuur bijvoorbeeld vanwege het continue aanwezige geluid bij snelwegen. Het is mogelijk dat een natuurgebied langs bestaande infrastructuur groen oogt, maar niks bijdraagt aan het behoud van de biodiversiteit doordat bijvoorbeeld door het geluid er geen vogels broeden. Het college is voorstander om de kwaliteit van bestaande natuur te verbeteren door langs bestaande infrastructuur grootschalige opwekking toe te staan en op andere locaties de natuur te versterken door ontwikkeling van nieuwe natuur. Eventueel in combinatie met opwek. Het college is van mening dat bestaande natuur door de aanwezigheid van projecten voor grootschalige opwek van duurzame energie langs bestaande infrastructuur wordt beschermd tegen bijvoorbeeld verbreding van de infrastructuur. Met het verplaatsten van projecten is veel geld gemoeid.
- De RES-regio MRE wil 2 TWh gaan opwekken. De 2 TWh is gebaseerd op wat er inmiddels is gerealiseerd en wat in de pijplijn zit. Als het gaat om realisatie op korte termijn wordt al snel gekeken naar regio de Kempen. Hier loopt een traject om grootschalige opwekking te realiseren. Bij navraag blijkt dat de Kempen van 0,5 tot ongeveer 1,5 TWh kan gaan realiseren. Het college pleit ervoor om te onderzoeken of er andere (innovatieve) mogelijkheden van opwekking zijn die bij kunnen dragen aan het behalen van de doelstelling van 2.0 TWh om de kans te vergroten dat de doelstelling van 2 TWh wordt gehaald.
- De doorrekening van Enexis laat zien dat de realisatie van de opwekking op korte termijn, tot 2030, wordt 'beperkt' door de huidige capaciteit van het netwerk. Binnen de gemeente Heeze-Leende liggen een aantal zoekgebieden voor realisatie van grootschalige opwekking in het landschapsthema 'Energie voor natuur'. Het college verwacht dat de ontwikkeling van deze zoekgebieden op korte termijn niet realistisch is gezien de aanwezig capaciteit op het netwerk van Enexis.
- Het college adviseert de Stuurgroep RES om ook Tennet te gaan benaderen om te overleggen welke mogelijkheden Tennet kan bieden om de energietransitie binnen de RES-regio MRE te realiseren.

5. Duurzame Warmte

- a. Net als duurzame elektriciteit zal ook de warmte, die we nodig hebben voor het verwarmen van onze huizen en gebouwen, uit duurzame bronnen moeten komen. Op dit moment is de warmtevraag voor woningen en bedrijven in de Metropoolregio Eindhoven 5,81 TWh (20,9 PJ). In een groot deel daarvan wordt nu voorzien door middel van fossiel aardgas.
- b. In de nabije toekomst willen we overstappen op een toekomstbestendige warmtevoorziening door de inzet van mogelijk duurzame warmtebronnen zoals geothermie, lage temperatuur aardwarmte (LTA), all-electric, zonthermie, aquathermie, restwarmte en biomassa/biogas. Overschakelen op duurzame warmtebronnen betekent meestal ook een toename in het gebruik van elektriciteit.

- c. Samen hebben deze duurzame warmtebronnen een energetisch (theoretisch) potentieel van maar liefst 15,4 TWh en overstijgt het in theorie ruimschoots de (toekomstige) vraag naar warmte van de gebouwde omgeving in de regio. Het daadwerkelijk toepasbare zal echter vele malen lager uitkomen als gevolg van beperkende factoren zoals ruimte, kosten, draagvlak en locatie.
- d. De huidige warmte-infrastructuur in de regio bestaat uit het gas- en elektriciteitsnet en uit twee grote (Eindhoven en Helmond) en diverse kleinere warmtenetten. Het gas- en elektriciteitsnet telt ongeveer 350 duizend aansluitingen, terwijl de warmtenetten bij elkaar ongeveer 16,5 duizend aansluitingen tellen. Dit laat zien dat warmtenetten in Zuidoost-Brabant beperkt worden toegepast c.q. op dit moment een beperkt bereik hebben.
- e. Ieder type warmte-infrastructuur zal een rol spelen in de realisatie van een duurzame warmtevoorziening. Voor het bepalen van de regionale potentie van de grotere warmtenetten en voor het inzichtelijk maken van de kleinere warmtenetten lopen momenteel aparte verkenningen.
- f. We maken regionale afspraken hoe in de nabije toekomst om te gaan met de beschikbare bronnen, ruimte en infrastructuur. Dit gebeurt op hoofdlijnen in de Regionale Structuur Warmte (RSW) en is onderdeel van deze RES. Op lokaal niveau werken de gemeenten met hun partners de plannen voor duurzame warmte verder uit in de Transitievisies Warmte (TVW), die in 2021 gereed moeten zijn.
- g. De (concept-)RSW is nog voornamelijk inventariserend van aard. Naar de RES 1.0 toe wordt gewerkt aan het verkrijgen van beter inzicht in de technische, economische en maatschappelijke potentie van de duurzame warmtebronnen.

Concept standpunt college:

- Met betrekking tot de concept-RSW heeft het college de volgende opmerkingen:
 1. Het maatschappelijk draagvlak voor bio-energie is laag en de verbanding van biomassa is controversieel. Het college is voorstander om niet regionaal de afweging te maken maar lokaal. Uit het onlangs vastgestelde coalitieakkoord van Provincie Noord-Brabant blijkt dat de Provincie Noord-Brabant ook geen voorstander is van de inzet van biomassa voor de opwekking van energie.
 2. Het college heeft grote bezwaren met het punt dat de verdeling van groengas landelijk moet worden gedaan. Momenteel stelt het ministerie van EZK een Routekaart Groengas op waarin de verdeling wordt gemaakt, mogelijk op basis van oppervlakte en aantal inwoners in een regio. Het toewijzen welke regio en welke gemeente groengas mag gebruiken als warmtebron, is volgens gemeente Heeze-Leende geen (uitsluitend) landelijke bevoegdheid. De gemeente waar het biogas /groengas wordt geproduceerd zou hierin een grote stem moeten hebben en een recht om dit gas voor haar gebouwde omgeving te mogen gebruiken. De belangrijkste reden voor dit standpunt is om draagvlak te krijgen bij haar inwoners voor de energietransitie. Een verbrandingsinstallatie en zelfs een biovergistingsinstallatie geeft zoals eerder gezegd controverse en de nodige overlast in een gemeente. Daar dient een juiste compensatie tegenover te staan en geeft het recht om deze warmtebron op logische plekken in de eigen gemeente in te zetten, gezien ook de grote capaciteit van deze installaties.
 3. Er is een online document (<http://rhk.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=98782fc28d2a4b0a8bc0f5d9a3dbe407> (let op, 6^e tabblad gaat over de MRE)) opgesteld vanuit de RES MRE over de inzet van biomassa. Dit document is inhoudelijk van hoge kwaliteit en geeft inzicht in de verschillende termen die worden gebruikt bij het spreken over biomassa. Ook geeft dit stuk een betrouwbare weergave van de toepassing en de toekomst van biomassa in de MRE, naast de zeer interessante aanbevelingen. Het college stelt dat dit online MRE-document als vervanger moet dienen van onderdeel D van bijlage 3 van de concept-RSW. De concept-RSW haalt in het onderdeel over biomassa de

verschillende begrippen door elkaar en het kaartmateriaal in de RSW maakt de onduidelijkheid zelfs groter.

4. Het college heeft geconstateerd dat de concept RSW zeker nog niet volledig is en sterker mag. Het college adviseert de RES werkgroep Warmte om naar de volgende punten aandachtig te kijken:
 - de SWOT-analyses van de verschillende warmtebronnen zijn niet allemaal even sterk en zeker nog niet compleet. Ook zijn de SWOT-analyses door wijzigingen (bijv. bij SWOT-analyse aquathermie en bij restwarmte) minder sterk geworden. De zwakten en bedreigingen zijn onnodig uit de tekst gehaald, bijvoorbeeld om bepaalde bronnen maatschappelijker geaccepteerd te maken. Dit maakt het stuk meer van politieke aard, dan de oorspronkelijke inventariserende functie van de RSW. Ook zijn de SWOT-analyses van houtkachels en hybrideketels zeer onvolledig.
 - De opslagmethode WKO (warmte-koudeopslag) wordt meermaals beschreven als een warmtebron, wat een dermate grote fout is dat de toepasbaarheid van de RSW als bron voor de lokale TVW's sterk verminderd wordt. Het begrip WKO behelst slechts de opslag van warmte of koude, zodat het over de seizoenen heen kan worden gebruikt. Ook haalt de beschrijving van WKO (op een andere plek in de RSW) ondiepe geothermie en lage temperatuur aardwarmte door elkaar. Op weer een andere plek in de RSW wordt WKO gezien als synoniem met een bodemwarmtepomp. Echter, soms is de WKO aangesloten op een bodemwarmtepomp, soms op een andere warmtebron. Ook staat onder onderdeel G 'beknopte SWOT-analyse warmteketel'. Dit is wel heel vreemd, want de term warmteketel is niet in gebruik. Waarschijnlijk wordt een bodemwarmtepomp bedoeld. Echter, de RSW zal op het onderwerp all electric eveneens onderscheid moeten maken tussen een bodemwarmtepomp en een luchtwarmtepomp en deze verschillende technieken elk in een eigen SWOT-analyse moeten behandelen. Want er zit toch echt een groot verschil tussen.
 - Ook is in de figuur 13 van de RSW het nabijheidscriterium van thermische zonnevelden tot de kernen die de warmte gaan gebruiken niet afdoende meegenomen, waardoor er een vertekend beeld ontstaat op de mogelijke opbrengst. Dit nadeel is daarnaast niet afdoende opgenomen in de SWOT-analyse van zonthermievelden, terwijl het een belangrijke beperkende factor is.

6. Van strategie naar uitvoering

- a. We maken afspraken over de verankering van onze leidende principes in beleid, over sociale en financiële participatie, over de uitvoering van het energiebesparingsplan en over de monitoring van de resultaten die we boeken. Gemeenten, waterschappen en provincie werken de RES uit in hun omgevingsbeleid en andere beleidsterreinen en netbeheerders in hun investeringsplannen.
- b. De RES 1.0 wordt in alle gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en de algemeen besturen van de waterschappen Aa en Maas en De Dommel vastgesteld als beleidskader.
- c. Het doel van de RES van de Metropoolregio Eindhoven is om tot regionaal gedragen keuzes te komen voor de opwekking van duurzame elektriciteit, energiebesparing en de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde energie-infrastructuur. We zetten daarom in op een grotere mate van participatie van de lokale omgeving bij duurzame energie.
- d. Een energietransitie voor iedereen betekent ook dat we iedereen de kans willen bieden om te profiteren van de wind- en zonne-energie die we in onze regio opwekken. We hebben als regio de ambitie om te streven naar maximale lokale participatie en het maximaal lokaal benutten van de opbrengsten.
- e. Voor de uitvoering van de RES zijn aanvullende instrumenten, regels en middelen van het Rijk en de provincie noodzakelijk om de projecten en afspraken uit deze RES tot stand te kunnen brengen. Met

de andere Brabantse regio's en de provincie heeft afstemming plaatsgevonden over de randvoorwaarden

- f. De reacties op de concept-RES worden verwerkt, evenals de terugkoppeling van het Rijk na doorrekening van het PBL. Verder vinden een nadere uitwerking en verdieping plaats van de thema's besparing, grootschalige opwek en warmte en zullen er bestuurlijke keuzes worden gemaakt over een aantal besprekpunten, zoals bijvoorbeeld het al dan niet toestaan van solitaire windturbines. Ook werken we in deze periode de leidende principes uit naar beleid en uitvoeringsrichtlijnen.
- g. De eerstvolgende stappen na de concept-RES zijn o.a.:
 - a. Uitvoeren van een planMER;
 - b. Uitwerken van het plan en voorbereiden en organiseren van de uitvoering;
 - c. In beeld brengen hoe het streven naar maximale participatie wordt gerealiseerd;
 - d. Verkenning naar de mogelijkheden en voor- en nadelen van actief grondbeleid;
 - e. Verkenning van de mogelijkheden van een Regionaal energiefonds.
- h. De energietransitie stopt niet bij de regiogrenzen en de landsgrens. Naast de andere Brabantse regio's is er afstemming met de regio Noord-Midden Limburg en met België. Ook tussen buurgemeenten in de verschillende regio's vindt deze afstemming inmiddels plaats.

Concept standpunt college:

- Het college hecht veel waarde aan de borging in gemeentelijk beleid. De energietransitie is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie.
- Voor het college is het belangrijk dat de energietransitie voor de inwoners van Heeze-Leende betaalbaar blijft. Het betaalbaar blijven is één van de redenen waarom eerder is aangegeven dat binnen de gemeente geproduceerd biogas beschikbaar moet zijn voor de inwoners van Heeze-Leende. Biogas biedt de mogelijkheid (als tussenstap) om op relatieve eenvoudige en goedkope manier de bestaande woningen binnen de gemeente van het aardgas af te koppelen zonder dat de inwoners grote kosten moeten maken om de woningen te elektrificeren. Isoleren van woningen blijft noodzakelijk om de vraag naar biogas zo klein mogelijk te houden waardoor er meer biogas voor de rest van de regio beschikbaar komt.

Vervolgstappen RES-proces

De input vanuit de diverse fracties wordt door ons ingebracht bij de regionale Stuurgroep RES en wordt meegenomen in een oplegnotitie/samenvatting die de Stuurgroep RES met de concept-RES aanbiedt aan het Rijk.

Vervolgens worden de volgende stappen genomen:

- Er wordt vervolgonderzoek georganiseerd, regionaal en lokaal. Hierbij worden de effecten en kansen verder in beeld gebracht, o.a. via het traject van een PlanMER. Er wordt verder gegaan met het participatieproces. De gemeenten werken verder uit hoe de uitvoering (regionaal en lokaal) georganiseerd kan worden. De reacties vanuit de consultatierondes met de raden zijn hierbij ook belangrijke input.
- In de RES 1.0 wordt in ieder geval de reactie van NP RES en het Planbureau voor de Leefomgeving verwerkt. Deze verwachten we in februari 2021.
- En na de RES 1.0 gaat het proces ook door. Elke twee jaar moeten we onze RES actualiseren en verdiepen.

De RES 1.0 moet uiterlijk 1 juli 2021 worden aangeboden aan het Rijk¹. Om deze deadline te halen wordt gestreefd naar besluitvorming over de RES 1.0 in de Stuurgroep RES in maart/april

¹ In eerste instantie stond de deadline vanuit het Rijk voor indienen van de RES 1.0 op 1 maart 2021. Deze deadline is verschoven vanwege de corona-maatregelen.

2021. Vervolgens zal de RES 1.0 ter vaststelling worden voorgelegd aan alle gemeenteraden, de Provincie en de Waterschappen.

Vervolgstappen gemeentelijk proces

Verbanden RES proces met proces duurzaamheid en omgevingsvisie

De RES valt onder het thema Energietransitie, een van de 5 thema's van het Duurzaamheidsbeleid. Voor elk thema wordt een plan van aanpak opgesteld waarin concrete acties die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van het Duurzaamheidsbeleid. De RES gaat duidelijkheid geven over welke concrete acties van de gemeente Heeze-Leende worden verwacht om de regionale doelstellingen te behalen. De concept RES is nu nog te globaal van karakter. De concept RES geeft geen duidelijkheid over welke bijdrage de gemeente Heeze-Leende moet gaan leveren om de doelstellingen op gebied van besparing, warmte en grootschalige opwekking te gaan behalen. De concept-RES geeft niet de benodigde informatie voor het afronden van het gestarte proces om te komen tot een plan van aanpak Energietransitie met concrete acties. De verwachting is dat gelijktijdig met de vaststelling van de RES 1.0 ook het plan van aanpak Energietransitie kan worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Grootschalige opwekking van duurzame energie geeft een ruimtelijke impact. De mate en soort van de impact is afhankelijk van de techniek en grootte van de opwekking. Ook maatregelen komend uit de duurzaamheidsthema's Biodiversiteit en Klimaatadaptatie gaan een ruimtelijke impact geven. Afstemming tussen diverse beleidsvelden is noodzakelijk voor de bepaling waar op het grondgebied van de gemeente Heeze-Leende realisering van projecten voor grootschalige wenselijk is. De gewenste afstemming met andere beleidsvelden vindt plaats in de Omgevingsvisie. Het voorstel is om in september van dit jaar (als de maatregelen rondom COVID 19 dit toelaten) een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren waarbij de duurzaamheidsthema's energietransitie, biodiversiteit en klimaatadaptatie in combinatie met de omgevingsvisie aan de orde komen. De bijeenkomst dient onder andere om informatie op te halen bij de gemeenteraad voor het opstellen van een kader waarin wordt vastgelegd binnen welke voorwaarden de ontwikkeling van grootschalige opwekking van duurzame energie mag plaatsvinden. Dit kader biedt de mogelijkheid om te komen met mogelijke concrete invullingen en zo de bijdrage van gemeente Heeze-Leende vast te stellen.

De bijlagen 'Processen duurzaamheid in vogelvlucht...' en 'Verbanden duurzaamheid Heeze-Leende' geven een duidelijk beeld weer van de verbanden en de stand van zaken van alle thema's van het duurzaamheidsbeleid.

Proces RES:

Het proces tot aan het vaststellen van de RES 1.0 ziet er als volgt uit:

- Voor 26 mei 2020: Behandelen concept-RES door college inclusief oplegnotitie
- 26 mei 2020: Concept RES wordt openbaar. Startpunt consultatie gemeenteraden.
- 27 mei t/m 30 juni 2020 Consultatie raadsfracties, binnen deze termijnen dienen de reacties te worden gezonden aan het college.
- Voor 31 augustus 2020: Vaststellen concept-RES door college op basis van ingediende reacties.
- September 2020 Raadsinformatiebijeenkomst Duurzaamheid & Omgevingsvisie
- 1 oktober 2020: Aanbieden concept-RES aan het Rijk
- 30 november 2020 Raadvergadering: vaststellen van het kader 'Energietransitie in Heeze-Leende'
- April - juni 2021: Vaststellen RES 1.0 door gemeenteraad
- Juli 2021: Aanbieden RES 1.0 aan het Rijk

Als u vragen en/of opmerkingen heeft, verzoeken wij u deze te stellen via de griffier.

Hoogachtend,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEEZE-LEENDE,
de secretaris, de burgemeester,

mw. C.G. Klesman-Nacken

P.J.J. Verhoeven